

Motion till riksdagen 2022/23:1440

av **Serkan Köse m.fl. (S)**

Södertörns högskola

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Södertörns högskola och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksdagen beslutade 1995 att inrätta Södertörns högskola efter att utbyggnaden av den högre utbildningen i södra Storstockholm utretts under lång tid. Bakgrunden var, bland annat, att övergången från gymnasieskolan till högre studier var låg i södra Storstockholm, att arbetslösheten var hög samt att segregationsproblemen tenderade att växa. Högskolan har efter sin tillkomst gjort betydande insatser för att motverka dessa negativa tendenser men trots detta kvarstår flera av dessa problem. Segregationen i Stockholmsregionen ökar och verkar bita sig fast.

Placeringen i Flemingsberg var med andra ord ett strategiskt beslut. Det har inneburit att högskolan har sett det som sin uppgift att vara en del i utvecklingen av södra Stockholm, till exempel genom den forskning som bedrivits vid högskolan men framförallt genom att vara en inkluderande studiemiljö och att välkomna studenter med skiftande bakgrund.

När riksdagen fattade beslut om högskolan var planeringsförutsättningen att det var ett nytt universitet som skulle byggas upp och inte en regional högskola. Men då denna förutsättning inte infriades av staten tvingades högskolan under många år leva under svår ekonomisk press för att anpassa sin verksamhet. Stockholms läns landsting tog under en lång period ett mycket stort ekonomiskt ansvar för att motverka att staten från start inte fullföljde sina ursprungliga planeringsförutsättningar.

Högskolan bidrar starkt till den akademiska utbildningsnivån i Stockholmsregionen. Sedan starten har man arbetat med mångvetenskaplighet, mångkulturalitet och medborgarlig bildning som ledstjärna för verksamheten. Dess nuvarande vision sätter fokus på hållbar samhällsutveckling genom forskningsframsteg, bildning och kritiska samtal om vår tids stora frågor. Det här är områden som är av vital betydelse för att lösa framtida

samhällsutmaningar. Det här är också områden som regeringen bedömt som angelägna att stärka.

I dag är Södertörns högskola ett stabilt lärosäte i Flemingsberg i södra Stockholm med drygt 13 000 studenter. Högskolan utbildar för välfärdens yrken, såsom lärare, förskollärare, socionomer, bibliotekarier och poliser, men utbildar också ekonomer och miljövetare och i humanioraämnen som filosofi, konstvetenskap och historia. Sedan starten 1996 har högskolan strävat efter att ha hög samhällsrelevans. I utbildningen yttrar sig detta till exempel i att alla högskolans lärarutbildningar har en interkulturell profil och att socionomprogrammet har en storstadsprofil. I forskningen visar sig detta bland annat i en hög närvaro i det offentliga samtalet av forskare från högskolan, speciellt inom humaniora och samhällsvetenskap.

Högskolan har tagit fram ett underlag som visar att den står sig mycket väl i förhållande till de nya universiteten vad gäller kvalitet och resultat i forskning och utbildning. Efter utvärdering av UKÄ har högskolan fått tillstånd att utfärda doktors-examen i de allra flesta av högskolans ämnen. Högskolan håller hög akademisk relevans.

Södertörns högskola bedriver forskning inom ett flertal områden. Sedan starten 1996 har högskolan särskilt fokuserat på Östersjö- och Östeuropaforskning, för vilken Östersjöstiftelsen varit en viktig extern finansiär. Exempel på forskning som bedrivs inom detta fält är kartläggning av klimatutvecklingen de senaste 130 000 åren, marinekologisk forskning, sovjetisk och postsovjetisk kultur samt Rysslands roll i Europa och Asien, för att nämna några.

Det kan inte nog understrykas att den forskning relaterad till Östersjö- och Östeuropaområdet som högskolan bedriver är av stor vikt för Sveriges relationer i vårt östra närområde. Rysslands invasion av Ukraina 2022 innebär att dessa frågor blir än mer avgörande. Att förstå bakgrunden till och konsekvenserna av kriget är självklart frågor av stor betydelse för att förstå samtiden.

Regeringen har nu sedan 2014 genomfört en omfattande utbyggnad av antalet högskoleplatser. Många av dessa har glädjande nog tillfallit Stockholms län, men trots detta minskar antalet högskoleplatser i relation till befolkningen på grund av den kraftiga befolkningstillväxten. På sikt riskerar detta att hämma huvudstadsregionens tillväxt, vilket är mycket oroande eftersom Stockholmsregionens konkurrenskraft är av avgörande betydelse för Sveriges samlade utveckling. I detta hänseende vore det önskvärt att staten övervägde att fullfölja ambitionen för Södertörns högskola och upphöjde lärosätet till ett universitet.

I Sverige finns det en formell distinktion mellan ”universitet” och ”högskola”. I sak är skillnaden ganska begränsad och handlar om i vilken grad lärosätet har ett generellt tillstånd att utfärda doktorexamina. I övrigt har både universitet och högskolor i uppdrag att bedriva utbildning, forskning och samverka med omgivande samhälle. Det som däremot kan sägas spela roll är den bild av lärosätet som följer med namnet högskola eller universitet. Ett lärosäte med universitetsstatus får av naturliga skäl större synlighet och trovärdighet än en högskola, även om den utbildning och forskning som bedrivs håller samma höga kvalitet. För Södertörns högskola, som redan nu har en god balans mellan utbildning och forskning och en verksamhet som i allt väsentligt är den som bedrivs av ett universitet, är risken att examina och forskningsresultat inte får det värde och den synlighet de förtjänar och möjligtvis hade fått om namnet hade varit Södertörns universitet. Lärosätets bidrag till Sverige och regionen skulle kunna öka om Södertörn också fick den formella statusen som universitet.

Serkan Köse (S)

Markus Selin (S)

Anna Vikström (S)

Leif Nysmed (S)

Ingela Nylund Watz (S)

Mathias Tegnér (S)